

KAUPPAKAMARI

HELSINGIN SEUDUN KAUPPAKAMARI | numero 3/2018

ARVO- JOHTAMISTA KASVUN KESKELLÄ

PÄÄTOIMITTAJALTA

18 INNOVAATIOITA MAALLA JA KAUPUNGISSA

UUSIEN IDEOIDEN SYNNYTTÄMÄT TUOTTEET ja palvelut eli innovaatiot kehittyvät vuorovaikutuksessa. Ja missäpä kanssakäymistä syntyy paremmin kuin kaupungeissa. Helsingin seutu on oiva alusta vaativan menestyksen luomiseen. Avainasemassa on alueen kilpailukyky ja vetovoimaisuus.

INNOVAATIO EI OLE INNOVAATIO, jos sitä ei ole viety käytäntöön. Läpimurrot hyödyttävät niin kehittäjäänsä kuin käyttäjää sekä luovat taloudellista kasvua koko Suomeen. Tasapäistävän aluepolitiikan nimissä taistelu kaupungistumista vastaan ei ole fiksua maakuntienkaan kannalta.

TARVITAAN HYVIÄ HOKSOTTIMIA, YHTEISÖLLISYYTTÄ, kansainvälistymistä, kasvuhaluja, huumoria, hifistelyä, osaamista ja propellipäitä. Ennen kaikkea vaaditaan out of the box -ajattelua; uskallusta astua tuntemattomaan ja rohkeutta taistella tyyliymlyjä vastaan.

TÄMÄ PÄTEE NIIN MAALLA kuin kaupungissakin.

■ ESSI LINDQVIST, PÄÄTOIMITTAJA

6-9

ARVOJOHTAMISTA KASVUN KESKELLÄ

SAUNAILLASSA SYNTYNEESTÄ IDEASTA POIKI gini- ja viskivalmistaja Kyrö Distillery, josta on nyt kasvanut kansainvälisen läpimurron kynnyksellä oleva vientiyritys.

10

TULOREKISTERI TULEE - OLETKO VALMIS?

PALKKATIEOTOJEN OSALTA TULOREKISTERI TULEE voimaan ensi vuoden alusta alkaen ilman siirtymäaikoja. Tiedot ilmoitetaan 1.1.2019 alkaen tulorekisteriin heti maksutapahtuman yhteydessä.

■ PÄÄTOIMITTAJA Essi Lindqvist ■ TAITTO Marianne Holm
■ JULKAISIJA Helsingin seudun kauppakamari
■ KUSTANTAJA Helsingin Kamari Oy ■ PAINOS 10 000
Savon kirjapaino Oy ■ KANNEN KUVA Meeri Utti

13-16

KAUPPAKAMARIN KOULUTUKSET LOKAKUU 2018 – HELMIKUU 2019

OTA KOULUTUSKALENTERI TALTEEN.

26

WHEN THE GOING GETS TOUGH...

THERE IS NOTHING WRONG with sisu and perseverance but why wait until the going gets tough? Why not prepare for surprises and shocks in advance?

PÄÄKIRJOITUS

Oppia startupeilta

STARTUP-YRITYKSILLÄ ON PALJON ANNETTAVAA koko elinkeinoelämälle. Ne tuovat yrityselämään uutta dynamiikkaa ja luovat uusia toimintatapoja, jotka tähtäävät vahvaan kasvuun laajoilla markkinoilla. Ei olekaan ihme, että monet vakiintuneet yritykset ovat käynnistäneet omia yhteistyöohjelmiaan, joilla pyritään startupien dynamiikan levittämiseen laajemminkin yrityskulttuuriin.

ONNISTUNUT YHTEISTYÖ VAKIINTUNEIDEN YRITYSTEN kanssa tuo startupien käyttöön paljon sellaista tietoa ja osaamista, jonka hankkimiseen muutoin kului useita vuosia. Etenkin pääomien kartuttamisessa, uusille markkinoille lähettäessä ja yritysostojen tai kumppanuusjärjestelyjen harkittaessa kokemuksesta on etua.

OLEMME MUUTAMAN VUODEN AJAN pyrkineet aktivoimaan startupeja ja vakiintuneita yrityksiä yhteistyöhön ja antamaan sille esimerkkejä onnistuneista toimintatavoista. Olemme järjestäneet muun muassa kolme *StartUp Spirit* -tapahtumaa, joissa suuret yritykset ja startupit ovat esitelleet hyviä konseptiaan. Nyt olemme käynnistämässä uusia toimenpiteitä, joilla yhteistyön etuja ja malleja tuodaan myös pienten ja keskisuurten yritysten käyttöön.

SYKSYN JA TALVEN AIKANA pilotoimme uusia tilaisuuksia kiinnostuneiden osapuolten yhteistyön käynnistämiseksi. Tarkoituksenamme on tarjota myös enemmän konkreettisia palveluita, toimintamalleja ja sopimusperusteista yhteistyön syventämiseksi. Kauppakamarin kumppanina *Chamber Link*

Helsinki -hankkeessa on alalla kokenut Entrepreneurship Exchange – EEX Oy. Yhteistyötä tehdään kaikkien seudun startup-toimijoiden kanssa.

KAUPPAKAMARI TUKEE STARTUPIEN TOIMINTAA myös muilla palveluilla. Espoon kaupungin kanssa järjestämme startupeille ja kasvaville yrityksille suunnatun EntryPoint-mentorointiohjelman, jossa yrityksille haetaan kumppaneiksi kansainvälisiä tutkinto-opiskelijoita ja Suomessa jo toimivia kansainvälisiä osaajia. Haku ohjelmaan on parhailaan käynnissä.

MYÖS KAUPPAKAMARIN PALVELUITA SUUNNATAAN startupien käyttöön. Voimakkaasti kasvaville yrityksille on hyötyä esimerkiksi kauppakamarin laki-, vero- ja sopimusasioiden neuvonnasta sekä Enterprise Europe Network ja Finncham-verkoston kansainvälistymis- ja palveluista. Niiden avulla pääsee nopeasti oikean tiedon ja hyvien kontaktien äärelle.

■ HEIKKI J. PERÄLÄ,
TOIMITUSJOHTAJA

Chamber Link Helsinki -hankkeessa tehdään yhteistyötä kaikkien seudun startup-toimijoiden kanssa.

Verkostoja, rohkeita ideoita
ja aitoja kokemuksia hyvistä
johtamiskäytännöistä.

Johtamisen ajankohtaispäivä

1.11.2018, klo 9.00-16.00
Tapahtumahotelli Huone, Helsinki

Johtamisen ajankohtaispäivässä tämän vuoden keynote, Suomen tekoälyn ja digitalisaation huippunimi **Taneli Tikka** kertoo, miten tekoäly ja robotiikka muuttavat tulevaisuuden työntekoa ja millä keinoilla tulevaisuuden teknologian mahdollisuudet tunnistetaan. **Kati Sulin** herättelee pohtimaan, minkälaista yrityskulttuuria ja johtamista digitalisaatio edellyttää.

Kotimaisesta rukiista valmistetut gini ja viski ovat tehneet Kyrö Distillerystä yhden kuumimmista suomalaisista menestystarinoista. Miten Kyrö Distillery onnistui asiassaan, siitä kertoo **Miika Lipiäinen**.

Pelillisuus kutkuttaa ja kiinnostaa. Voisiko rekrytointi, perehdytys tai vaikkapa esimiesvalmennus tapahtua pelillisyyden keinoin? Seppo on maailmalla palkintoja niittänyt koulutusinnovaatio, johon tutustumme **Riku Alkion** johdolla. Lisäksi kuulemme **Anne Stenrosin** kokemuksia palvelumuotoilusta johdon työkaluna, **Panu Vesterisen** tietopaketin liiketoimintaan kohdistuvista kyberuhista sekä Microsoftin **Jussi Tolvasen** näkemyksiä siitä, miten tekoäly vahvistaa Suomea ja suomalaisia yrityksiä.

Johtamisen ajankohtaispäivä sykähdyttää kuulijansa joka vuosi
- tervetuloa johdon must-tapahtumaan!

Hinta alk. 390 € + alv.

Ilmoittautumiset:

www.kauppakamarikauppa.fi

asiakaspalvelu@kauppakamarinkoulutus.fi

p. 09 2286 0360

Päyhteistyökumppani:

Asiantuntijoina:

Taneli Tikka
toimitusjohtaja
Valtion kehitysyhtiö VAKE Oy

Kati Sulin
Chief Digital Officer
DNA

Riku Alkio
toimitusjohtaja
Lentävä Liitutaulu Oy

Panu Vesterinen
projektipäällikkö
Helsingin seudun kauppakamari

Miika Lipiäinen
toimitusjohtaja
Rye Rye Oy

Anne Stenros
Creative Strategist, Dr, Architect
SAFA

Lahjoitusmiljoonalla helpotetaan osaavan työvoiman saantia

BUSINESS COLLEGE HELSINKI JA Haaga-Helian ammattikorkeakoulu saivat vuosi sitten Helsingin seudun kauppakamarilta miljoonan euron lahjoituksen *Yritystä uralle!* -hankkeelleen. Oppilaitosten yhteishanke tukee yritysten osaavan työvoiman saantia, yrittäjyyttä sekä maahanmuuttajien integroitumista työelämään. Hanke jatkuu ensi vuoden kevääseen.

– YRITYSTÄ URALLE! JAKAANTUU kolmeen osahankkeeseen, joissa edistetään yrittäjyyttä, maahanmuuttajataustaisten integrointia ja joustavia väyliä 2. asteen ammattipinoista ammattikorkeakouluun, kertoo Business Collegen rehtori ja toimitusjohtaja **Antti Loukola**.

YRITTÄJYYDEN OSAHANKKEESSA OPISKELIJAT OVAT perustaneet yhteisen StartUp Hubin, HelsinkiES:n, joka on tulevaisuuden yrittäjien avoin yhteisö. Tavoitteena on opiskelijoiden innoittaminen sekä inhimillisen, sosiaalisen ja taloudellisen pääoman kasvattaminen. HelsinkiES järjestää erilaisia yhteisöllisiä tapahtumia ja kilpailuja. Toiminta tapahtuu kuukauden sykleissä.

MAAHANMUUTAJATAUSTAISTEN OPISKELIJOIDEN INTEGROITUMISTA EDISTETÄÄN yhteisellä opintotarjonnalla, *Juurru Suomeen* -opinnoilla. Yhteisryhmän opiskelijat toteuttavat yhdessä opettajatiimin kanssa tämän lukuvuoden aikana toiminnallisin menetelmin markkinointiviestintää ja tapahtumatuotantoa. Osahankkeeseen sisältyy myös yrittäjyyttä, mentorointia sekä työelämävalmiuksia.

JOUSTAVIEN VÄYLIEN OSAHANKKEESSA TYÖSTETÄÄN mallia, jossa 2. asteen opiskelijat voivat siirtyä jatko-opintoihin avoimen väylän kautta. Pilotoinnissa kohderyhmänä ovat ylioppilastutkinnon suorittaneet opiskelijat, jatkossa tavoitteena on mahdollistaa joustava väylä kaikille.

■ MARKKU LAHTINEN, JOHTAJA

Syyskokous 13.11.2018

Tervetuloa kauppakamarin syyskokoukseen tiistaina 13.11.2018 klo 15.30 Pörssitalon Pörssisaliin, Fabianinkatu 14, Helsinki.

Ilmoittaudu: KauppakamariKauppa.fi

Vikisijän virsikirja

– Tunnistatko itsessäsi vikisijän vikaa?

MIKÄ KIRJA?

Vikinään on olemassa täsmäläke: tekeminen.

Vikisijän virsikirja tarjoaa käytännönläheisiä neuvoja ja vinkkejä, kuinka teet arjesta mielekäästä, opit tarttumaan toimeen viivyttelämästä ja kohtaat pelkosi haasteena, pettymyksi oppimiskokemuksena. Kun omaksut tekijämentaaliteetin ja oikeat tavat, voitavat toimintamallit alkavat kehittyä kuin itsestään. Hyvillä aikomuksilla on huono maine – toimi siis heti.

Ville Kormilaisen ja Jukka Niemelän kirjan keskeistä antia ovat tarinat, jotka kanssamme jakavat eri alojen tekijämiehet ja -naiset.

MIKSI?

Käyttökelpoisten ja huumorilla ryyditettyjen ohjeiden avulla opit priorisoimaan ja pääset eroon turhasta puuhastelusta. Oivallat, että moka ohjaa oikeaan suuntaan – ja kompuroinnin jälkeen menestys se vasta makealta maistuu.

Kirjan oivallisilla välineillä paremman laatuista vikisijästäkin kouluituu voittaja; tekijä, joka tinkimättömästi, pienin askelin saavuttaa suurimmankin unelmansa.

KENELLE?

Inspiroiva kirja niille, jotka haluavat muuttaa asennettaan vikisijästä tekijäksi. Kirjassa kerrotaan, miksi pitäisi välittää vähemmän epäolennaisista asioista ja keskittyä enemmän olennaisen tekemiseen. Ja miksi ylipäänsä on tärkeämpää tehdä jotain kuin vikistä.

MISTÄ SEN VOI OSTAA?

Kirja on ostettavissa kauppakamarin myymälästä Helsingistä osoitteesta Kalevankatu 12 sekä hyvin varustetuista kirjakaupoista kautta maan.

Voit tilata kirjan myös verkkokaupastamme www.kauppakamariKauppa.fi sekä muista verkkokirjakaupoista tai sähköisenä www.ellibs.fi.

” Alkaako kollegasi viikon kestävä valitusvirsin heti maanantaiaamusta? Vai oletko tunnistaviasi itsessäsi vikisijän vikaa?

ARVO- JOHTAMISTA KASVUN KESKELLÄ

Kuusi vuotta sitten saunottiin kaveriporukalla. Saunaillassa syntyneestä ideasta poiki gini- ja viskivalmistaja Kyrö Distillery, josta on nyt kasvanut kansainvälisen läpimurron kynnyksellä oleva vientiyritys.

Se on ollut melkoinen opintopolku myös toimitusjohtaja Miika Lipiäiselle, joka kasvunkin keskellä jaksaa painottaa avoimuuden, rehellisyyden ja luottamuksen merkitystä.

YHTIÖN PERUSTAJIIN JA PÄÄOMISTAJIIN kuuluvan **Miika Lipiäisen** puheessa toistuvat tämän tästä rehellisyys, avoimuus ja luottamus sekä jo yhtiön perustamisvaiheessa ylös kirjatut perusarvot. Rahan ja menestyksen sijaan niissä korostuvat muun muassa poleemisuus, yhteisöllisyys, surrealistisuus, huumorintajuisuus sekä halu hifistelyyn.

– Peilaamme näitä arvoja vasten kaikkia päätöksiä, olipa kyse yksittäisestä rekrytoinnista, sisäisistä toimintatavoista tai laajentumisesta uusille markkina-alueille. Yrityksen arvot ovat nuoremmalle osaajasukupolvelle todella tärkeitä ja siksi niiden pitää näkyä kaikessa tekemisessä. Lipsuminen näkyy kyllä nopeasti.

Napue-ginillään kansainvälistäkin huomiota herättänyt Kyrö Distillery Company kelpaa oivaksi esimerkiksi siitä, että sinivalkoisia innovaatioita muhii muuallakin kuin vain *ict*-teknologian ja peliteollisuuden saralla.

Näiltä aloilta tuttua huippuosaamista ja hullunrohkeutta on toki mukana myös Kyrö Distilleryn kasvutarinassa: kukapa

olisi vielä vuosikymmenen vaihteessa uskonut, että Pohjolan perukoilla tehtäisiin muutamaa vuotta myöhemmin viskejä ja ginejä, jotka maistuvat jopa alan huippuasiantuntijoille.

Toimitusjohtajana Lipiäinen on saanut huomata yrityspienokaisensa kasvavan muutaman hengen innovaatioyhteisöstä ammattilaisjoukoksi. Samalla on pitänyt herätä huomaamaan, ettei joukkoja enää johdetakaan pelkästään kaveripohjalta.

– Kasvun ohessa on ollut pakko organisoida sisäisesti, rakentaa toimiva esimiesportaikko sekä hyväksyä sen mukanaan tuoma pieni byrokratia, hän tunnustaa.

Muutos on Lipiäisen mukaan ollut melkoinen myös hänen omassa toimenkuvassaan.

– Aika ja osaaminen eivät yksinkertaisesti riitä kaikkeen. Siksi on viisainta keskittyä yrityksen ja henkilöstön johtamiseen. Aiemman tusinan sijaan minulla on hoidettavana enää pari-kolme asiakkuutta, joista raportoin muiden myyntivastuullisten tavoin talousjohtajalle, hän kertoo.

Kasvuyrityksen kiireisen johtajan on opittava jakamaan vastuita ja luottamaan muiden osaamiseen. Samalla on toisaalta pystyttävä löytämään tilaa myös henkilöstön murheille, sillä viime kädessä niihin antaa vastaukset toimitusjohtaja. Kyrö Distilleryn tapauksessa on pidettävä lisäksi huolta, ettei Helsingin ”pääkonttorin” porukka irtaannu liiaksi Isokyrön tislaamon väen arjesta.

Tässäkin Lipiäisen puhe kääntyy nopeasti avoimuuteen ja rehellisyyteen. Kaikki mitä kerrotaan, on oltava totta. Ja jos päätökset – myös ne ikävät – perustuvat yhteisesti hyväksyttyihin arvoihin, ne on aina helpompi hyväksyä.

– Lastia kertyy välillä aika tavalla kannettavaksi eikä kaikkea pysty aina omalla porukalla tai kotona työpäivän jälkeen purkamaan. Siksi on tärkeää pitää yllä kontakteja kokeneempiin yritysjohtajiin, joiden kanssa voi jakaa kokemuksia ja saada heiltä tukea. Samalla huomaa, että samojen murheiden kanssa ovat muutkin painiskelleet, Lipiäinen kertoo.

■ TIMO SORMUNEN, KUVAT: KYRÖ DISTILLERY

MEERI UTTI

Kansainvälistyminen on ehto uudelle ja mullistavalle

Kyrö Distilleryn ginit ovat raivanneet tiensä baaritiseille jo liki 30 maassa. Hiljalleen kypsyvien viskien myötä panoksia lisätään etenkin Yhdysvaltojen markkinoille, jonne yksi yhtiön perustajista on jo asettunut.

Samalla leikitään hieman myös tulella, sillä läpilyönti jenkien viskimarkkinoilla tietää toteutuessaan aivan uudenlaisia volyymihaasteita ja kiireitä koko yhtiölle. Toimitusjohtajan mukaan tuo askel on kuitenkin otettava, jos he mielivät alkuperäistä ideaa noudattaen eteenpäin.

Kyrö Distillery työllistää tällä hetkellä kolmisenkymmentä henkilöä ja tekee noin viiden miljoonan euron liikevaihtoa.

– Olemme alalla kiinnostava haastaja ja saaneet kansainvälisen palkintojen myötä paljon medianäkyvyyttä. Tämän bisneksen skaalaaminen on kuitenkin huomattavasti vaikeampaa kuin vaikkapa peliteollisuudessa. Rauta on kuitenkin taottava silloin, kun se on vielä kuumaa, toimitusjohtaja Miika Lipiäinen tietää.

Samaan hengenvetoon hän painottaa, ettei Amerikan alkoholimarkkinoille mennä pelkästään rahan takia. Ideana on tehdä oikeasti jotain uutta ja mullistavaa eli rakentaa kansainvälisesti arvostettu alkoholibrändi.

– Liikevaihtoa olisi voinut tehdä jo nyt paljon helpommin hankkiutumalla muutaman ison kauppaketjun, kuten vaikkapa Lidlin hyllyihin. Se ei kuitenkaan ole meidän juttumme.

2019

JANUARY

MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT	SUN
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Tulorekisteri tulee – oletko valmis?

Kansallinen sähköinen tietokanta on Verohallituksen ylläpitämä sähköinen tietokanta. Se sisältää kattavat palkka-, eläke- ja etuustiedot yksilötasolla.

Mika Olli on kauppa-kamarin veroasiantuntija. Hän vastaa yritysverotusta ja yritysjärjestelyjä koskeviin kysymyksiin sekä neuvoo yritysten sukupolvenvaihdoksissa.

TIEDON TUOTTAJAT, KUTEN TYÖNANTAJAT ja tilitoimistot, ilmoittavat tiedot ansiotuloista tulorekisteriin reaaliaikaisesti ja maksukohtaisesti yhdellä ilmoituksella. Jokaisen palkansaajan kaikki maksutapahtumat ilmoitetaan erikseen.

PALKKATIETOJEN OSALTA TULOREKISTERI TULEE voimaan ensi vuoden alusta alkaen ilman siirtymäaikoja. Tiedot ilmoitetaan 1.1.2019 alkaen tulorekisteriin heti maksutapahtuman yhteydessä, viimeistään tiedot on annettava viidentenä kalenteripäivänä maksupäivän jälkeen. Ilmoitukselle ei ole euro-määräistä alarajaa.

TULOREKISTERI KORVAA NYKYISIN MUUN muassa Verohallinnolle, työeläkelaitoksille ja työttömyysvakuutusrahastolle toimitettavia vuosi-ilmoituksia. Tietoja käyttävät Verohallinto, Kela, työttömyysvakuutusrahasto ja työeläkelaitokset.

TULOREKISTERI OTETAAN KÄYTTÖÖN VAIHEITTAIN:

- 1.1.2019: kaikki palkkatiedot ➔ noin 2,8 miljoonan palkansaajan tulotiedot

- 1.1.2020: etuus- ja eläketiedot ➔ noin 1,8 miljoonaa etuus- ja eläkkeensaajaa.

TULONSAAJAT VOIVAT KATSELLA TULOREKISTERIIN ilmoitettuja tulotietojaan rekisterin sähköisen asiointipalvelun kautta. Tulorekisterissä käytetään Suomi.fi tunnistautumista. Veroasioiden valtuutukset muuttuvat marraskuun alusta.

TOIMITUSJOHTAJA TAI HENKILÖ, JOLLA on yksin yrityksen nimenkirjoitusoikeus, on voinut valtuuttaa yrityksiä tai henkilöitä tulorekisterin rooleihin Suomi.fi/valtuudet-palvelussa. Valtuudet palvelussa löytyvät jo nyt, mutta ne toimivat Verohallinnon asiointikanavissa vasta marraskuun alusta alkaen.

KATSO-VALTUUTUKSET EIVÄT MUUTU AUTOMAATTISESTI Suomi.fi-valtuutukseksi. Katso-palvelu suljetaan 31.12.2019 mennessä. Siirtymäaikana ilmoittajalla voi olla valtuutuksia sekä Katso-palvelussa että Suomi.fi-valtuuksissa, koska eri asiointipalvelut siirtyvät hyödyntämään Suomi.fi-valtuuksia eri tahtiin.

■ MIKA OLLI, VEROASiantuntija

Seuraa näitä

YRITYKSIIN EHDOTETAAN UUDENTYYPPISTÄ KASSAJÄRJESTELMÄÄ, joka raportoisi myynnin suoraan verottajalle heti kun se tapahtuu. Verottaja haluaa ehkäistä pimeää myyntiä ja suitsia harmaata taloutta. Uudistus koskisi kaikkia kuluttajakauppaa käyvää 170 000:ta yritystä ja vaatisi yrittäjiltä laitteiden päivitystä.

OHJETTA HENKILÖKUNTAETUJA YKSITYISHENKILÖN TULOVEROTUKSESSA ja ennakko-perinnässä on päivitetty. Ohjeessa on käsitelty yksityiskohtaisesti TVL 69 §:ssä verovapaaksi säädettyjä henkilökuntaetuja, muita verotus- ja oikeuskäytännössä verovapaiksi katsottuja henkilökuntaetuja sekä henkilökunnalle annettavia veronalaisia etuja ja niihin liittyviä työnantajavelvoitteita.

KONKURSSI- JA YRITYSSANEERAUSREKISTERIN TIEDOT löytyvät jatkossa maksutta verkko-osoitteesta maksukyvyyttömyysrekisteri.om.fi. Verkossa näkyvät muun muassa menettelyn aloittamispäivä, asiaa käsittelevä tuomioistuin sekä velallisen nimi.

VEROHALLINTO ON PÄIVITTÄNYT OHJETTA koskien virtuaalivaluuttojen verotusta henkilöverotuksessa, yritysverotuksessa ja arvonalisäverotuksessa. Yritysverotusta koskevassa ohjeessa käsitellään nyt myös virtuaalivaluuttojen käyttöön liittyvää arvonalisäverotusta.

Kysy neuvoa

Lähetä työelämään ja taloushallintoon liittyvä kysymyksesi KauppakamariTiedon vastauppankkiin www.kauppakamaritieto.fi

K: ONKO TYÖNANTAJA VELVOLLINEN maksamaan työntekijälle matkakustannusten korvauksia?

V: TYÖNANTAJA EI OLE lain mukaan velvollinen korvaamaan työntekijälle matkakustannusten korvauksia. Korvausvelvollisuus voi kuitenkin perustua työehtosopimukseen, työsopimukseen tai työnantajan päätökseen.

K: TYÖNTEKIJÄ ON OLLUT useasti luvattomasti poissa työstä, eikä työnantaja ole tavoittanut työntekijää kyseisinä päivinä yrityksistä huolimatta. Onko työnantajalla oikeus irtisanoa työsuhte?

V: JOS TYÖNTEKIJÄ ON ollut luvattomasti poissa työstä, työnantajan pitää antaa työntekijälle varoitus. Työsuhteesta ei saa irtisanoa, ellei varoitusta ole annettu. Varoituksen antamisen jälkeen työntekijälle on annettava aikaa menettelynsä korjaamiseen. Jos luvattomat poissaolot toistuvat varoituksen antamisen jälkeen, työnantajalla voi olla irtisanomisperuste.

Kolme kysymystä

SOTE JA MAAKUNTAUUDISTUKSESTA

Ei vain kansalaiset, vaan myös yritykset ovat turhautuneet sote- ja maakuntauudistuksen valmistelun hitauteen. Se on myös lisännyt epäuskoa koko uudistuksen toteutumiseen tällä vaalikaudella.

Yritysten on kuitenkin jaksettava seurata lain valmistelutilannetta.

MITÄ UUDISTUS MERKITSEE YRITYKSILLE?

Uudistus avasi toteutuessaan useiden miljardien euron edestä uutta markkinaa erityisesti sote-alan yrityksille, mutta monille muillekin toimialoille. Esimerkiksi sote-keskusten valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden markkina olisi lähes kaksi miljardia euroa. Henkilökohtaisen budjetin ja asiakasetelien kautta toteutuisi mahdollisesti useiden miljardien eurojen edestä lisää markkinoita.

MITEN UUDISTUS ETENEE?

Hallituksen tavoitteena on saada lait voimaan marras-joulukuussa. Maakuntavaalit pidettäisiin toukokuussa 2019, ja poliittinen ohjaus eli maakuntavaluustot aloittaisivat elokuussa 2019. Sote- ja monet muut nyt kuntien ja ELY-keskusten hoitamat palvelut siirtyisivät vuoden 2021 alussa uusille maakunnille.

Paljon puhuttu valinnanvapaus alkaisi vuoden 2023 alussa. Maakunta voisi kuitenkin halutessaan hakea joko sen aikaistamista tai lykkäämistä vuodelle.

AVAUTUUKO SOTEN LISÄKSI YRITYKSILLE MUITA MARKKINOITA?

Maakunnat vastaavat jatkossa myös osasta nykyisten ELY-keskusten ja TE-toimistojen tarjoamista työvoima- ja yrityspalveluista. Niiden organisoimisessa siirrytään malliin, jossa maakunta olisi järjestäjä ja tuottaisi itse vähemmän palveluja.

Tämäkin avaa työllistymispalveluja tuottaville yrityksille merkittävän uuden markkinan.

■ MARKO SILEN, JOHTAJA

Matalan kynnyksen menettely tervetullut uudistus tavaramerkkilakiin

Tavaramerkkilain kokonaisuudistus on tarkoitus saattaa voimaan ensi vuoden alusta. Suuri osa esitetyistä muutoksista perustuu EU-tavaramerkkidirektiiviin.

LAKIIN EHDOTETAAN MAHDOLLISUUTTA REKISTERÖINTIEN hallinnolliseen menettämisen- ja mitätöintivaatimusten esittämiseen patentti- ja rekisterihallituksessa. Tällainen ”matalan kynnyksen” menettely on puuttunut tavaramerkkilaista ja on tervetullut työkalu tavaramerkkien hakijoiden kannalta.

JO REKISTERÖINTIHAKEMUKSEN ESTEESKI ILMAANTUU aiempi samankaltainen rekisteröity merkki, ovat hakijan keinot nykyisin raivata este tieltään olleet lähinnä suostumuksen pyytäminen aiemman merkin haltijalta tai menettämisen- ja/tai mitätöinti-prosessin käynnistäminen markkinaoikeudessa. Tyypillisesti menettämisperusteena on näissä tilanteissa ollut merkin käyttämättömyys.

KUMOAMISMAHDOLLISUUS AIEMMAN TAVARAMERKIN KÄYTTÄMÄTTÖMYYDEN perusteella on käytettävissä, jos merkkiä ei ole käytetty viimeisten viiden vuoden kuluessa. Myös muut menettämisperusteet tulisivat hallinnollisen kumoamisen piiriin.

TAVARAMERKIN HAKIJAN KANNALTA SELVÄ parannus on myös ehdotettu mahdollisuus aiemman rekisteröidyn toiminimen osittaiseen tai kokonaiskumoamiseen käyttämättömyyden perusteella.

Nykykäytännössä tavaramerkin rekisteröinti-esteeksi ilmaantuu verrattain usein aiempi toiminimi, jonka alla tosiasiaa ei kuitenkaan harjoiteta toimintaa koko rekisteröidyn toimialan laajuudessa. Esityksen mukaan myös toiminimissä kumoamisperusteena olisi viiden vuoden käyttämättömyys.

UUSI LAKI MAHDOLLISTAISI MYÖS täysin uudentyyppisten tavaramerkkien rekisteröinnin, sillä ehdotuksessa esitetään luovuttavaksi tavaramerkin graafisen esittämisen vaatimuksesta.

TÄHÄN MENNESSÄ ON JO voitu rekisteröidä varsin monenlaisia ”epätyypillisiä” merkkejä, kuten ääni, väri ja ulkomuoto. Graafisen esitettävyyden poistaminen tuo uusia mahdollisuuksia, mutta sisältää myös tulkintaongelmia. Johdantoa siihen, millaisia ei-graafisesti esitettäviä merkkejä voidaan hyväksyä, kuten multimedia tai liikkuvat merkit, voi hakea EU-tuomioistuimen ratkaisukäytännöstä.

LAKIIN ESITETÄÄN MYÖS TAVARAMERKKIEN luokituskäytännön muutosta, joka edellyttää tavaroiden tai palveluiden tarkempaa yksilöimistä, koskemaan myös ennen 2012 haettuja tavaramerkkejä.

■ PETRI ESKOLA, ASIANAJAJA

Varatuomari Petri Eskola on Asianajotoimisto Backström & Co Oy:n asianajaja ja osakas.

Tiedon työntövoimaa

KAUPPAKAMARI

KOULUTUS

Koulutukset

lokakuu 2018–helmikuu 2019

Kauppakamari kouluttaa

JOHTAMINEN JA ESIMIESTYÖ

		Jäsenetu- / normaalihinta	
5.10.	Peter Nyman: Neuvotteluviestinnän ja vuorovaikutuksen kehittäminen	290	390
5.10.–1.11.	Johtamisen Update	980	1180
10.10. ja 8.11.	Tiimivastaavan ajokortti®	650	850
11.–12.10.	Esimiespäivät Vierumäellä	770	970
12.10.	Tuloksen kehittäminen johdon talouslaskelmien avulla	390	490
1.11.	Johtamisen ajankohtaispäivä	390	590
6.–7.2.	HHJ®-Puheenjohtajakurssi	1550	2100

TALOUS JA VEROTUS

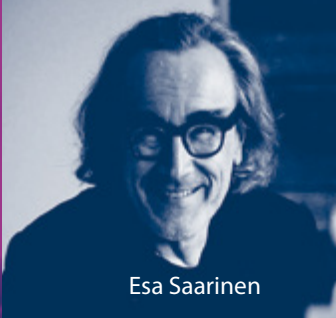
3.–4.10. ja 30.–31.1.	Arvonlisäverotuksen ajokortti® (peruskurssi)	710	910
10.–11.10.	Kirjanpidon jatkokurssi	710	910
17.10.	Arvopapereiden käsittely kirjanpidossa ja verotuksessa	350	450
18.10.	Talouslaskelmien perusteet	475	675
24.–26.10.	Talous ja Vero -laivaseminaari	750	950
31.10.–1.11. ja 26.–27.2.	Kirjanpidon ajokortti® (peruskurssi)	710	910
14.–15.11.	Reskontranhoitajasta kirjanpitäjäksi	710	910
15.11.	Verouudistukset 2019 – valmistaudu ajoissa	300	400
22.11.	Kirjanpidon ajankohtaisaamupäivä	365	465
27.–28.11.	Konsernitilinpäätöksen ajokortti® (peruskurssi)	710	910
29.11.	Tilinpäätös ja Veropäivä	495	695
30.11.	Taloudellisten riskien hallinta -brunssiseminaari	395	495
11.12.	Tilinpäätös, veroilmoitus ja verotuksen toimittaminen	460	660
13.12.	Kansainvälisen arvonlisäverotuksen ajankohtaispäivä	460	660
19.12.	Tilinpäätöksen tulkinta ja tunnuslukuanalyysi	460	660
25.1.	Talousosaajan viestinnän aamupäivä	360	460
29.1.	Tuloslaskelman ja taseen hyödyntäminen yrityksen johtamisessa	465	665
12.2.	Yhdistysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kirjanpito- ja tilinpäätöspäivä 2019	465	665
31.2.	Edustus-, markkinointi- ja henkilöstökulut arvonlisäverotuksessa	360	460
14.2.	Arvopapereiden käsittely kirjanpidossa ja verotuksessa	350	450
28.2.	Veroilmoitus 2018	355	455

MYynti, MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ

10.10.	Facebook-markkinointi – uudet keinot kanavan muuttuessa	480	680
16.–17.10.	InDesign CS6 – CC 2015 perusteet	920	960
23.–24.10.	Photoshop CC jatko	930	960
25.10.	Power BI -perusteet	760	790
30.10.	Mitä jokaisen myyjän ja ostajan tulee tietää sopimusjuridiikasta II	570	720
8.11.	Tunneäly myyntityössä™ -valmennus	460	660
12.11.	Excel jatko	460	490
13.11.	Excel-vinkkipäivä HR-osaajalle	560	590
13.11.	Asiakassuhteen arvon ja luottamuksen rakentaminen	460	660
11.–12.12.	Project Manager -ajokortti	710	910
12.–13.12.	InDesign CC jatko	930	960
18.12.	LEAN – tuottavuuden lisääminen	350	450
22.–23.1.	Key Account Manager (KAM) -ajokortti®	710	910

Sari Wulff

Esa Saarinen

Toivo Koski

Totti Karpela

Jari Parantainen

TYÖSUHDE, PALKKA JA HR

Jäsenetu- / normaalihint

3.10.	Henkilökunta- ja luontoisedut verotuksen näkökulmasta	470	670
5.10.	Suuri Palkkapäivä	480	680
9.10.	Vuosilomalaki A:sta Ö:hön	390	490
9.10.	Yhdenvertaisuus ja henkilötietojen käsittely työpaikalla	390	490
23.10.–21.11.	Palkanlaskentaosaajan valmennuskokonaisuus	1200	1400
23.–24.10.	Palkanlaskennan ajokortti® – osa 1	710	910
25.10.	Työsuhteen päättäminen henkilöstä johtuvin syin	390	490
25.10.	Työ vähenee – lomauttaminen ja irtisanominen	390	490
25.10. ja 5.11.	Tulorekisteri käyttöön 2019 – mikä muuttuu?	390	490
6.11.	Työpaikan keskeiset henkilöstösuunnitelmat	390	480
10.11.	Verottajan vaatimukset matkakustannusten korvaamiselle	420	520
15.–16.11.	Työsuhteen ajankohtaispäivät – Haikon kartano	770	970
20.–21.11.	Palkanlaskennan ajokortti® – osa 2	710	910
23.11.	Ajankohtaista työlainsäädännössä	320	420
27.–28.11.	HR-ajokortti®	680	880
4.12.	Ennakkoperintä 2019 – Helsinki	360	460
11.12.	Ennakkoperintä 2019 – Vantaa	360	460
13.12.	Ennakkoperintä 2019 – Helsinki	360	460
13.12.	Ennakkoperintä 2019 – live stream	330	430
18.12.	Ennakkoperintä 2019 – Helsinki	360	460
20.12.	Ennakkoperintä 2019 – Helsinki	410	520
12.–13.2.	Työsuhteen ajokortti®	710	910
27.–28.2.	Palkanlaskennan ajokortti® – osa 1	710	910

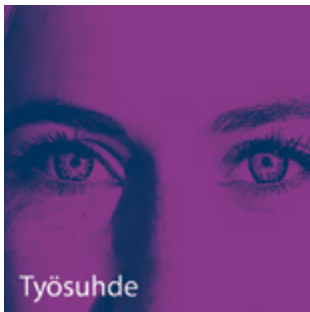
MUUT AIHEET

2.10.	Osakeyhtiölain ajankohtaiset kysymykset	360	460
4.10.	Henkilötietojen lainmukainen käsittely	340	440
8.–9.10.	Tarjoajana julkisissa hankinnoissa	850	1050
11.10.	Totti Karpela: Kohtuuttomat valittajat	340	440
17.10.	Osakassopimus	395	495
22.10.	GDPR, IT2018-ehdot ja IT-sopimukset	395	495
24.10.	Rakennusurakan vastuukysymykset	570	720
29.10.–17.12.	Tietosuojavastaavan ajokortti	1050	1350
29.10.	Uuden tietosuoja-asetuksen velvoitteet yritykselle	360	460
31.10.	Näin onnistut yrityskaupassa	435	545
1.11.	Palvelumuotoilun perusteet	435	545
7.11.	Osakeyhtiön vastuukysymykset – kuka vastaa osakeyhtiön toiminnasta?	540	680
19.11.–7.5.	Matkahallinnon tutkinto	2475	3000
19.11.	Matkahallinnon perusteet	525	630
20.11.	Yrityksen ICT-hankinnat ja -sopimukset	425	535
22.11.	Tekoäly osaksi terveyspalveluiden arkea	390	490
26.11.	Henkilötietojen käsittely ja käsittelyn ulkoistus	360	460
29.11.	Hoivapalveluiden tuotteistaminen	425	535
13.12.	Esa Saarinen: Tunteet ja inhimillisuus työelämässä	149	169
17.12.	Mitä jokaisen tietosuojavastaavan tulee tietää tietoturvasta?	360	460
5.2.	Matkahallinnon tuloksellinen organisointi	525	630

Hintoihin lisätään alv 24%. Ulkomaan matka- ja laivaseminaareissa alv 0%.

KoulutusOnline

Huippukouluttajat
ruudullasi.

**Nosta osaamisesi helposti uudelle tasolle.
Missä ja milloin vain. Kaikilla päätelaitteilla.**

KoulutusOnline sisältää yli sata työelämän eri aihepiirien verkko-kurssia, joita voit opiskella sinulle sopivaan aikaan missä ja milloin vain: työpaikalla, matkoilla tai vaikkapa kotisohvalla.

Videokursseilla päivität tietosi muun muassa työlaainsäädännöstä, palkanlaskennasta, kirjanpidosta, tietoturvesta ja suosituista toimisto-ohjelmista kauppakamarin omien asiantuntijoiden ja muiden tuttuja vakiokouluttajiemme johdolla.

KoulutusOnlinein kurssseja päivitetään säännöllisesti. Palvelun monia ominaisuuksia hyödyntämällä opiskelu on joustavaa ja palkitsevaa; voit tehdä tasotestejä, luoda soittolistoja ja seurata suorituksia palveluun kertyvästä tilastosta.

Tilaa nyt KoulutusOnline itsellesi tai koko henkilöstölle työn tueksi, tai tutustu palveluun kahden viikon ajan maksutta!

Sovi palvelun esittelystä tai pyydä tarjous useammalle käyttäjälle: myynti@helsinki.chamber.fi.

Hinta alk. 49 € + alv. / 1 käyttäjä / 1kk

www.koulutusonline.fi

Suojaa verkkotunnuksesi, brändit ja innovaatiot!

Liikeideoiden työstäminen ja tulosten saaminen on pitkä prosessi ja vaatii kovaa työtä. Aineettoman omaisuuden tunnistaminen ja suojaaminen saattaa unohtua. Ei pitäisi, koska usein kopiointi on helppoa ja ulkopuolinen pääsee hyötymään luovan työn tuloksista.

IP-OIKEUKSIEN SELVITTELY VOI TUNTUA

työläältä ja monimutkaiselta, mutta apua on saatavilla. Patentti- ja rekisterihallituksesta www.prh.fi löytyy hyödyllistä tietoa.

EUROPEAN IPR HELPDESK ON myös apuna ja neuvoo pk-yrityksiä maksutta. Palvelu on EU:n tarjoama ja saa rahoituksensa *Horisontti 2020* -ohjelmasta. Sen tarkoituksena on parantaa tietoisuutta IP-asioita ja yritysten toimintaedellytyksiä oikeuksiansa suojaamisessa sekä tarjota maksutonta yleisneuvontaa pk-yrityksille ja EU-rahoitusta saaville tahoille.

EUROPEAN IPR HELPDESKIN SIVUILLA www.iprhelpdesk.eu on laaja valikoima käytännönläheisiä oppaita, kuten yleisopas *Your Guide to IP in Europe*, käytännön neuvoja kaupallistamiseen tarjoava *IP Guide to Commercialisation* ja asiamiehen valinnassa opastava *10 steps to find a suitable IP professional*. IPR Helpdesk järjestää suosittuja noin tunnin mittaisia webinaareja eri aiheista, kuten *Introduction to IP* ja *IP Management in Horizon 2020* ja joskus myös paikan päällä järjestettäviä koulutuksia.

HELPLINEN KAUTTA SAA IPR Helpdeskin asiantuntijoilta neuvontaa konkreettisiin IP-kysymyksiin ja tilanteisiin. Palvelu on maksuton, englanninkielinen ja edellyttää rekisteröitymistä.

EUROPEAN IPR HELPDESK TEKEE yhteistyötä Enterprise Europe Network -verkoston kautta, ja kauppakamarin EEN-yksikön päällikkö **Maija Kärkäs** (maija.karkas@chamber.fi) on hiljattain liittynyt Helpdeskin yhteystenkilöiden eli Ambassadorsin joukkoon.

– EUROPEAN IPR HELPDESK on mainio ja käytännönläheinen palvelu, josta on hyvä saada lisää tietoa suomalaisyrityksille. Toimin mielelläni viestinviejänä tästä palvelusta yritysten suuntaan ja kauttani saa myös yhteyden Helplineen asiantuntijoihin konkreettisten pulmatilanteiden selvittelyssä. Lisäksi titteli on hieno, Kärkäs hymyilee.

■ MAIJA KÄRKÄS, PÄÄLLIKKÖ,
ENTERPRISE EUROPE NETWORK

European
IPR Helpdesk

www.iprhelpdesk.eu

Apua myös EU-alueen ulkopuolella

EU rahoittaa alueensa ulkopuolella toimivia neuvontapalveluja, jotka löytyvät kootusti osoitteesta www.ipr-hub.eu.

Kiinan, Kaakkois-Aasian ja Latinalaisen Amerikan IPR Helpdeskien tarkoituksena on toimia eurooppalaisten pk-yritysten apuna näillä markkinoilla. Tarjolla on maksuttomasti tietoa, oppaita, tutkimuksia ja yleisneuvontaa konkreettisissa tapauksissa.

China IPR SME Helpdesk www.china-iprhelpdesk.eu

Latin America IPR SME Helpdesk www.latinamerica-ipr-helpdesk.eu

South-East Asia IPR SME Helpdesk www.southeastasia-iprhelpdesk.eu

MISSÄ KAUPUNKI, SIELLÄ INNOVAATIO

Kaupungistumisen historia on talouskasvun ja elintason nousun historiaa. Selitys on se, että kaupungit ja metropolialueet ovat parhaimmillaan innovaatioiden kasvupaikkoja. Helsingin seutu on sellainen jo nyt, mutta parantamisen varaa on täälläkin.

Neljä viidestä suomalaisesta asuu 20 suurimmalla kaupunkiseudulla.

SUOMEN VÄKILUKU vuonna 2016 oli 5,5 miljoonaa. Neliökilometrin alueella asuu 17 ihmistä. Suomen BKT asukasta kohti vuonna 2014 oli

40 455 dollaria.

SINGAPOREN KAUPUNKIVALTION VÄKILUKU vuonna 2015 oli 5,5 miljoonaa. Neliökilometrin alueella asuu 7697 ihmistä. Singaporen BKT asukasta kohti vuonna 2014 oli

71 318 dollaria.

Singaporen Gardens by the Bay -puutarhat avattiin yleisölle vuonna 2012. Puutarhojen pinta-ala kattaa yhteensä 101 hehtaaria. Kuvassa Cloud Forestin kupolikatto.

STUMME HEIKKI A. LOIKKANEN kanssa Kansalliskirjaston Rotunda-kahvilassa, Helsingin empire-keskustan ytimessä. Keskustelemme tietysti kaupungeista, hänen erikoisalastaan.

Loikkanen on nimittäin Helsingin yliopiston kaupunkitaloustieteen emeritusprofessori.

Yllättäen hän alkaa puhua Skotlannin ylämaiden maataloudesta runsaat kaksisataa vuotta sitten. Pohjois-Skotlannin viljelijät asuivat hajallaan ja elivät omavaraistaloudessa.

Taloustieteen isä **Adam Smith** kirjoitti, että ylämaiden maanviljelijän piti olla yhtä aikaa teuras-taja, leipuri ja oluenpanija (*Kansojen varallisuus, WSOY 2015, alkuteos 1776*).

Smithin kuvaama asetelma vallitsi pitkään, kunnes uudet keksinnöt panivat liikkeelle teollisen vallankumouksen. Se tapahtui ensin Englannissa, mistä se levisi muihin maihin.

Loikkanen korostaa innovaatioita, jotka uudistivat tuotteita, niiden valmistamista ja kuljettamista. Tavarat halpenivat ja markkina-alueet laajenivat. Kotiteollisuuden aika päättyi, alkoi tehtaiden suurtuotannon aikakausi.

Samalla syntyivät teollisuuskaupungit yhden yrityksen tai toimialan ympärille. Niissä ei enää ollut sijaa yleismiehille, vaan tarvittiin erikoistuneita työntekijöitä. Tiheä asutus tehtaiden liepeillä synnytti myös palveluiden markkinat, jotka sittemmin olivat vielä tärkeämpi työllistäjä kuin teollisuus.

KAUPUNKEJA OLI OLLUT NIIN kauan, kuin maailmassa oli ollut kuninkaita, virkamiehiä, kauppiaita, sotilaita ja pappeja. Vanhin tunnettu kaupunki on Jordanian Jeriko, joka perustettiin ehkä jo vuonna 8400 ennen ajanlaskun alkua.

Teollisuuskaupungissa oli kuitenkin jotakin uutta verrattuna perinteiseen kaupunkiin. Se oli alusta tuotannon kasvulle ja tuottavuuden nousulle.

Kaupungistuminen ja talouskasvu vahvistivat toisiaan. Samalla maatalouden tuottavuus parantui ja tilojen työpaikat vähenivät, joten teollistuvissa maissa ihmiset muuttivat suurin joukoin maalta kaupunkeihin elantoa ja elintasoa etsimään.

Yrityksille ja työntekijöille oli etua siitä, että samalla paikkakunnalla toimi useita saman alan yrityksiä. Monen suurkaupungin kasvu ja menestys perustui usean moniyritystoimialan syntyyn.

LOIKKANEN KOROSTAA, ETTÄ URBANISOITUMISEN globaali megatrendi ei ole tämän päivän ilmiö. Esimerkiksi Suomessa, missä se alkoi myöhemmin kuin monessa muussa maassa, se on jatkunut jo yli 100 vuotta.

Vuonna 1900 kaupunkiväestön osuus maailman koko väestöstä oli 14 prosenttia, mutta vuonna 2015 vastaava luku oli jo 54 prosenttia. Yli miljoonan asukkaan kaupungeja on nyt runsaat 400 ja yli 10 miljoonan asukkaan megapoliksia noin 20.

Suomessa asui vuonna 1860 vain viisi prosenttia kaupungeissa, mutta nykyisin vastaava suhteellinen osuus on yli 70 prosenttia. Kaupungistumisen nopein vaihe osui viime sotien jälkeisiin vuosikymmeniin.

RAUTATIED, POLTTOMOOTTORI JA KONTTIEN käyttö ovat jo kauan alentaneet tavaroiden kuljetuskustannuksia. Myös ihmisten liikkuminen on entistä edullisempaa. Samoin viestinnän kustannukset ovat laskeneet.

Tätä taustaa vasten on yllättävää, että kaupungistuminen jatkuu, vaikka se eteneekin eri maanosissa ja maissa vaihtelevaa tahtia.

Olihan kuviteltavissa, että kuljetus- ja viestintätekniikan kehitys olisi vähentänyt kaupunkien suhteellista etua verrattuna hajautuneeseen aluerakenteeseen, ja jotkut ennustivatkin, että edessä voi olla jopa kaupunkien kuolema.

Kuitenkin YK:n ja Maailmanpankin ennusteiden mukaan ihmisten asuminen ja tuotantotoiminta kasautuvat edelleen. YK-ennusteen mukaan vuonna 2030 noin 60 prosenttia maailman väestöstä asuu kaupungeissa.

Loikkasen mukaan ilmiön selitys on se, että kasautumisen edut yrityksille ja kotitalouksille ylittävät yhä kasautumisen haitat.

Uusi teknologia ei ole korvannut suoria kontakteja ja läheisyyttä vaan täydentää niitä. Se lisää kanssakäymistä ympäri maailmaa, mutta silti ihmiset ja yritykset eivät ole suuressa määrin siirtyneet maaseudulle.

MAAT KILPAILEVAT KESKENÄÄN MUTTA niin tekevät myös kaupunkiseudut.

Joskus kaupunkiseutujen työmarkkinat integroituvat yli kansallisten rajojen. Keski-Euroopassa voi muutamassa tunnissa käydä katso-massa työpaikkoja naapurimaan lähikaupungeissa.

Kööpenhamina ja Malmö muodostavat Juutinrauman talous- ja työssäkäyntialueen. Myös Tallinnan ja Helsingin suhteessa alkaa olla samoja piirteitä.

Loikkasen mukaan valtakunnanrajat ovat kuitenkin edelleen tärkeitä, ja kaikissa EU-maissa – jopa Hollannissa – on kehitysalueita rajojen lähellä.

–Itä-Suomessa Venäjän raja muodostaa tullimuurin, hän sanoo.

SUOMESSA KAUPUNGISTUMISEN HUIPPUA EDUSTAA

Helsingin seutu. Sen muodostavat Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen sekä 10 kehyskuntaa, aakkosjärjestyksessä Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti.

Helsingissä on asukkaita noin 640 000 ja koko seudulla runsaat 1,4 miljoonaa.

Ennusteen mukaan vastaavat luvut ovat vuoteen 2050 mennessä yli 770 000 ja 1,9 miljoonaa.

Helsingin seudun väestönkasvu kertoo alueen

SUOMEN KAUPUNKIALUEIDEN väkiluku

kasvoi 645 000

henkilöllä vuosina 1990–2013.

AUSTRALIAN SUURIMMAN KAUPUNGIN Sydneyn väkiluku

kasvoi 1 055 000

henkilöllä vuosina 2001–2011.

Sydneyn osoitteessa One Central Park sijaitsee vuonna 2013 valmistunut, riippuvilla puutarhoillaan ihastusta herättävä rakennuskompleksi. Sen alimmissa kerroksissa toimii ostoskeskus.

vetovoimasta. Metropolialue synnyttää hyötyjä asukkaille ja taloudelle.

Kaupunkitutkimus osoittaa, että mitä suurempi kaupunki on ja mitä tiheämmin siinä on asuntoja ja työpaikkoja, sitä korkeampi on yritystoiminnan tuottavuus ja työntekijöiden palkkataso.

Helsingin seutu on vetänyt puoleensa useita vahvoja toimialoja, joista kullakin on paljon yrityksiä ja toimipaikkoja. Monialaisuudesta on etua yrityksille ja työntekijöille, koska se edistää monipuolisten palvelujen syntymistä. Uusi työpaikka löytyy verraten helposti menetetyntä tilalle.

Helsingin seutu on Suomen vaurainta ja dynaamisinta aluetta. Seudun asukkaiden osuus maan koko väestöstä on neljännes, mutta bkt:n osuus on 37 prosenttia.

Seudulla toimii neljäsosa Suomen yrityksistä ja kolmasosa yritysten henkilöstöstä, ja siellä syntyy yli kaksi viidesosaa yritysten liikevaihdosta.

Seudun tutkimus- ja kehittämispanostukset asukasta kohden ovat yli puolet suuremmat kuin Suomessa keskimäärin.

KAUPUNGIN KASVU KASVATTAA MYÖS melua, ruuhkia, saasteita ja eriarvoisuutta, ja suuressa kaupungissa voi olla kallista asua ja elää.

Mitä paremmin kaupunki kykenee ratkaisemaan näitä ongelmia, sitä vetovoimaisempi se on. Toisaalta silloin väestö kasvaa entistä enemmän, joten samat ongelmat uusiutuvat.

Loikkanen kutsuu tätä ristiriitaa ”hyvän kaupunkipolitiikan paradoksiksi”.

Helsingin seudulla valtio panostaa koulutus- ja tutkimustoimintaan sekä osin myös infrastruktuuriin, koska alueen kilpailukyky nähdään tärkeäksi osaksi koko Suomen kilpailukykyä.

Muualla Suomessa nousee ajoittain pintaan pieni kateus Helsingin seutua kohtaan. Joidenkin mielestä on kyseenalaista, että vaurasta kasvu- aluetta kehitetään myös valtion varoin. Valtio tukee esimerkiksi Pisara-rataa.

Loikkasen mukaan aluepolitiikkaa on järkevää eriyttää niin, että tuetaan sekä seutuja, jotka menettävät väestöä, että kasvavia alueita.

– Sama politiikka ei kuitenkaan istu molempiin tapauksiin, hän sanoo.

Sen sijaan ajatus, että jaetaan rahaa tasaisesti koko maahan, ei hänen mielestään ole fiksu: silloin joko rahat loppuvat tai kaikki saavat niin vähän, että siitä ei ole kenellekään hyötyä pidemmällä aikavälillä.

Loikkanen sanoo, että tutkimusten mukaan innovaatiot ja niiden hedelmät eivät jakaudu maantieteellisesti tasaisesti.

Innovaatioita syntyy ja niitä omaksutaan joka puolella, mutta esimerkiksi uusien patenttien synnyttämät yritykset keskittyvät pääosin kaupunkialueille, joilla on paljon koulutettuja ihmisiä, yliopistoja ja tutkimuslaitoksia.

SUOMEN KAUPUNKIALUEIDEN työpaikkojen määrä

kasvoi 190 000:lla

vuosien 1990–2013 välisenä aikana. 7/10 Suomen työpaikoista on 14 suurimmalla kaupunkiseudulla.

YHDISTYNEIDEN ARABIEMIIRIKUNTtien suurimman kaupungin Dubain väestö

kasvoi 2 410 580:lla

vuosien 1995–2018 välisenä aikana. Dubain väkiluku on nyt 3,1 miljoonaa, josta yli 85 prosenttia on työperäisiä maahanmuuttajia. Emiraattien kansalaisuutta on erittäin vaikea saada.

Hektisesti kasvavassa Dubaissa on 911 pilvenpiirtäjää, joista 88 kohoa yli 180 metrin korkeuteen. Korkeimmalle kurottua vuonna 2010 valmistunut 828-metrinen ja 163-kerroksinen Burj Khalifa.

**Tasan ei käy
onnen lahjat**

3/4

SUOMEN bruttokansantuotteesta tuotetaan 14 suurimmalla kaupunkiseudulla.

1/5

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN bruttokansantuotteesta tuotetaan Lontoossa.

Lontooseen, osoitteeseen 20 Fenchurch Street, valmistui vuonna 2015 Walkie-Talkieksi ristitty 38-kerroksinen pilvenpiirtäjä, jonka ylimmissä kerroksissa sijaitsee puutarha.

Maankäyttö ei ole itsetarkoitus

Loikkasen mukaan peruselinkeinoin tukeutuva maaseutu ja sen yritystoiminta voivat menestyä erityisosaamisellaan, koulutuksellaan ja yhteyksillään tutkimus- ja koulutuskeskuksiin.

– Vaikeassa asemassa ovat pienet ja keskisuuret kaupungit, jos ne yrittävät selviytyä liiaksi omillaan.

Ei siis ole rautainen laki, jonka mukaan vain kaupungit kasvavat. Historian kuluessa moni kaupunki on kuollut ja uusia on syntynyt.

Maakunnassakin voidaan tehdä keksintöjä, ja pienillä paikkakunnilla kaukana kampuksista toimii lahjakkaita yrittäjiä, jotka voivat menestyä – ja myös vauhdittaa kaupunkikehitystä.

Hyviä esimerkkejä ovat Vieremän Ponsse, johtava metsäkoneyritys, ja Iisalmen Genelec, joka tekee korkealaatuisia kaiuttimia kansainvälisille markkinoille.

LOIKKANEN PITÄÄ YHDYSKUNTARAKENTEEN HAJANAI-SUUTTA Helsingin seudun keskeisenä ongelmana, sillä se nostaa asumisen hintaa ja pidentää työ- ja asiointimatkoja.

Vaikka seudun väestö ja työpaikat ovat kaksinkertaistuneet 50 vuodessa, Helsingin kanta-kaupungin asukasmäärä on laskenut 1960-luvun jälkeen. Työpaikkatiheys on pysynyt suunnilleen ennallaan.

Se on seurausta hajauttavasta eli ekstensiivi-

sestä maankäyttöpolitiikasta Helsingissä ja koko seudulla, ja siitä ovat vastuussa poliitikot.

– Onneksi suunta on viime vuosina muuttunut tiivistävän eli intensiivisen maankäytön suuntaan, mutta vanhan rakenteen korjaaminen on vaikeaa ja se herättää myös vastustusta.

PÄÄKAUPUNKISEUDULLA ASUNTONELIÖT OVAT YLI kaksi kertaa niin kalliit kuin muualla Suomessa. Tonttien riittävä tarjonta ja täydennysrakentaminen hyvissä sijainneissa on Loikkasen mukaan välttämätön ehto kaupungin tasapainoiselle kasvulle.

Muuten asuminen kallistuu, mikä jarruttaa työllisyyden ja tuottavuuden kasvua.

Asumisen kalleus taas yllyttää suuriin palkka-vaatimuksiin ja rajoittaa muuttoliikettä.

– On vaikea rakentaa hyvää palveluverkostoa, jos riittävät keskittymät puuttuvat.

Palvelut rakentavat kaupungin sosiaalisuutta, sillä niihin liittyy kohtaamisia, virikkeitä ja verkostoja.

Loikkasen mukaan kaupunkirakenteen tiivistämistä kannattaa jatkaa edelleen. Näin on tapahtunut monen muunkin maan kaupunkialueilla mutta myös Suomessa Helsingin seudun ulkopuolella.

HAASTATTELU LÄHESTYY LOPPUAAN. OLEMME laskeutuneet Skotlannin ylämailta Helsingin keskustaan.

Loikkanen sanoo, että Helsingillä on vielä matkaa siihen, että se täyttäisi kehittyneen metropolin tunnusmerkit.

Hän asuu Helsingin keskustassa ja laskee usein ravintola-asiakkaiden ja kaupungilla kulkevien ihmisten määriä.

Hän on havainnut, että varhain aamulla Mannerheimintieellä Erottajalta pohjoiseen liikkuu useimmiten 3–5 raitiovaunua sekä kymmenkunta autoa ja jalankulkijaa.

– Päivällä on vilkkaampaa, kun ihmiset menevät lounaalle.

– Perjantai- ja lauantai-iltaisin tullaan keskustaan bilettämään, mutta arki-iltaisin on hiljaista.

Muina aikoina, siis suuren osan viikosta, erikoistavarakaupoissa on vähän väkeä ja ravintoloiden ja kahviloiden käyttöaste on alhainen. Loikkasen mukaan se selittää osittain myös korkeat hinnat.

Hän arvioi, että keskustan hiljaiselon perussyy on asukasmäärän pieneneminen.

– Turismiin pitää panostaa, mutta paikallisten asukkaiden merkitys palveluille on silti suuri.

Vertailu Tukholmaan on Helsingille epäedullinen.

– Tukholman keskusta-alueella on palveluyrityksiä paljon enemmän, ja siellä näkee myös paljon enemmän asiakkaita sekä arkisin että viikonloppuisin.

Loikkanen korostaa, että väestön ja työpaikkojen lisääminen ja maankäytön tiivistäminen eivät ole itsetarkoituksia kaupungin kehittämisessä.

Ne ovat vain välineitä, joiden avulla voidaan parantaa hyvinvointia, tuottavuutta ja innovaatioiden leviämistä.

– Kaupunkialueen tiiviys ja monipuolisuus edistää ihmisten vuorovaikutusta, hän tiivistää sanomansa.

■ KUSTAA HULKKO, KUVAT: SHUTTERSTOCK

Päälähteet: Seppo Laakso ja Heikki Loikkanen: Kaupungistuminen – viimeaikainen ilmiö vai pitkään jatkunut kehityskulku (Kvartti 1/2018) ja Heikki A. Loikkasen haastattelu.

Kansainvälinen sijoittaja kiinnostui Helsingistä

Helsingin seutu tarjoaa ulkomaisille yrityksille ja sijoittajille paljon: yliopisto- ja amk-kontakteja, VTT:n teknologista osaamista, vakiintuneita huippuyrityksiä, lupaavia startup-yhtiöitä, yrityskehittämöjä, testialustoja ja ekosysteemejä.

Osaavaa työvoimaa on saatavilla. Palvelut toimivat tehokkaasti.

Alueella on siis luontaista kansainvälistä vetovoimaa. Silti on hyvä, jos joku varta vasten markkinoi seutua ja auttaa tulokkaita.

Helsingin seudulla tällainen ”joku” on Helsinki Business Hub (HBH). Se on Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Uudenmaan liiton yhteisyritys, jonka palveluksessa on 25 ihmistä. Yhteistyökuvio perustuu ajatukselle, että kasvu ja uudet työpaikat piristävät koko seutua ja tuovat verotuloja kunnille.

Liiketoimintajohtaja **Miska Hakalan** mukaan HBH houkuttelee ulkomaisia yrityksiä asettumaan seudulle.

”Lisäksi autamme ulkomaisia pääomasijoittajia löytämään sijoituskohteita.”

Kolmas tehtävä on löytää kumppaneita ulkomaisille yrityksille ja avustaa niitä tekemään diilejä.

Asiakas voi innostua jostakin seudulta löytyvästä teknologiasta, ja käynnistää siihen pohjautuvan pilotointihankkeen.

”Ja joskus pilotoija toteaa, että tänne kannattaa perustaa konttori.”

Hakalan mukaan Tukholma ja Kööpenhamina ovat Helsingin seudulle hyviä benchmarking-kohteita, joiden kokemuksesta voi ottaa oppia.

Itämeren alueen metropolialueet myös kilpailevat keskenään. On tilanteita, joissa Helsinki on voittanut kisan IT-yhtiön sijaintipaikasta, koska se on pystynyt tarjoamaan ohjelmisto-osaajia ja muutenkin hyvän ympäristön.

Koodarien kysyntä ylittää jatkuvasti tarjonnan, ja HBH etsii IT-osaajia yhdessä seudun kaupunkien ja valtion kanssa. Tavoitteena on värvätä vuoden aikana 100 uutta osaajaa muun muassa Pietarista.

NÄYTTÖJÄ MARKKINOINNIN TULOISTA

HBH:lla on tuoreita näyttöjä työnsä tuloksista, esimerkiksi yhdysvaltalainen lääkevalmistaja Rejuvalyte ja kolme IT-yritystä, intialainen DEFTeam, espanjalaistaustainen Codescoop ja brittiläinen Everynet.

Saksalaisomisteinen Zalando Finland Oy on jo vanhempaa perua, sillä Zalando perusti IT-tytäryhtiön Helsinkiin vuonna 2015.

Zalando on muodin verkkokaupan jättiläinen: 24 miljoonaa asiakasta, 2000 brändin valikoima ja 4,5 miljardin euron liike-

vaihto.

Johtaja **Tuomas Kytömaa** sanoo, että verkkokauppa ja muut tietojärjestelmät tekevät Zalandoa itse asiassa teknologia-yrityksen.

Tytäryhtiö perustettiin Helsinkiin siksi, että täällä on tarjolla ohjelmisto-osaamista. Alkuun Zalando Finland rekrytoi keskimäärin viisi työntekijää kuukaudessa. Nyt sillä on noin 100 työntekijää, jotka edustavat 28:aa kansallisuutta. Suomalaisia on alle puolet.

Kilpailu ohjelmistokehittäjistä kiristyy, joten Zalando tekee paljon töitä rekrytoidakseen esimerkiksi venäläisiä koodareita.

Onneksi Suomella on hyvä maine.

”Helsinki on kansainvälinen ja ulkomalaisen on helppo asettua tänne.”

Ulkomaalaiset arvostavat meikäläistä päivähoitoa ja koulua. Asiointi on helppoa, koska täällä osataan englantia.

Myös digitaalinen infrastruktuuri toimii. Kun Zalandon Helsingin-konttorissa aloitettiin IT-asennukset, huomattiin äkkiä, että eräs laite piti vaihtaa toiseen.

Varaosa tuli seuraavana päivänä ja asennusta voitiin jatkaa heti. Saksalaiset yllättyivät: heidän kotimaassaan odotusaika olisi voinut olla pari viikkoa.

Ammattikirjasto.fi

Ammattikirjasto kokoaa yhteen suositut teokset eri aihealueilta. Tieto kulkee mukana ja on käytössäsi aina, kun sitä tarvitset. Palvelu koostuu viidestä kokoelmasta: Johtaminen, Juridiikka, Myynti, markkinointi ja viestintä, Talous sekä Työsuhde.

Ammattikirjasto.fi

Koko kirjasto aina mukana. Ammattikirjasto.fi vastaa digitaalisuuden haasteeseen ja kerää tiedon Sinua varten käytännönläheiseen verkkopalveluun. Tilaa koko palvelu tai valitse haluamasi kokoelma käyttöösi 12 kk ajaksi. Valikoimaa täydennetään jatkuvasti uutuuksilla.

Jäsenetuhinta 449 € | Normaali hinta 598 €

Johtaminen

Johtamisen kokoelmassa julkaistaan ja siihen lisätään muun muassa johtamiseen, esimiestyöhön, henkilöstöhallintoon ja hallitustyöskentelyyn liittyviä teoksia. Miten sinä haluaisit kasvaa ja kehittyä johtajana?

Jäsenetuhinta 195 € | Normaali hinta 260 €

Juridiikka

Ammattikirjaston Juridiikka-kokoelma on lakimiehen kätevä työkalu. Käytössäsi on keskeiset aihealueen kirjat niin yksityisoikeudesta kuin julkisoikeudestakin, tietenkin aina kirjan uusin painos.

Jäsenetuhinta 195 € | Normaali hinta 260 €

Myynti, markkinointi ja viestintä

Myyntin, markkinoinnin ja viestinnän kokoelmassa julkaistaan ja siihen lisätään muun muassa yrityksen viestintään, esiintymiseen, someen, myyntiin ja markkinointiin liittyviä teoksia. Pidä yllä osaamistasi helposti ja tarkista tietosi, missä ikinä liikutkin.

Jäsenetuhinta 195 € | Normaali hinta 260 €

Talous

Ammattikirjaston Talous-kokoelma on taloushallinnon ammattilaisten kätevä työkalu. Käytössäsi ovat keskeiset aihealueen kirjat niin arvonlisäverotuksesta, välittömästä verotuksesta, kirjanpidosta kuin palkanlaskennastakin.

Jäsenetuhinta 195 € | Normaali hinta 260 €

Työsuhde

Työsuhde-kokoelma on henkilöstöhallinnon ja esimiesten kätevä työkalu. Käytössäsi on keskeinen tieto työsuhdeasioista, niin vuosilomista, palkitsemisesta, henkilöstösuunnitelmista, rekrytoinnista kuin työsuhteen päättämisestäkin, käytännönläheisesti.

Jäsenetuhinta 195 € | Normaali hinta 260 €

Tilaa palvelu täältä:
kauppakamarikauppa.fi

Tiedon työntövoimaa

KAUPPAKAMARI | **AMMATTI-KIRJASTO**

Espoon toimisto muutti pöhinän ytimeen

Kauppakamarin Espoon toimisto on muuttanut kasvuyrityskeskus A Gridiin Otaniemessä. Osoitteesta Otakaari 5 löytyvät jatkossa kaikki yritysten tarvitsemat palvelut, sillä siellä toimivat myös TE-toimisto, Omnian Yrityspalvelut, Espoo Marketing ja Espoon kaupungin elinkeinotoimi.

YRITYSPALVELUJEN SUPERKESKITTYMÄN TÄYDENTÄVÄT TALOON muuttavat uus-yrityskeskus YritysEspoo ja Espoon Yrittäjät.

KAUPPAKAMARIN ESPOON TOIMISTON JOHTAJA Saija Äikäs sanoo, että A Grid tarjoaa espoolaisille ja lähikuntien yrittäjille entistä sujuvamat palvelut.

- TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA YRITYSKENTTÄ ovat jatkuvassa muutoksessa, joten kauppakamarikin uudistuu ja tarjoaa jäsenilleen entistä monipuolisempia palveluja.

YRITYKSIÄ PALVELLAAN YHDEN LUUKUN periaatteella. Yrityksiä tukevat palvelut ovat olleet aiemmin hajallaan eri puolilla Espoota, mikä on hankaloittanut asiointia ja tiedon saantia.

OTANIEEMEN ON NYT MUOTOUTUMASSA uusi palvelumalli Business Espoo,

josta yritys saa kaiken tarvitsemansa. Yhdellä käynnillä voi hoitaa monta asiaa ja tapaamista, Äikäs toteaa ja rohkaisee yrityksiä käyttämään palveluita aktiivisesti.

A GRID TARJOAA MYÖS hyvät tilat erilaisten tapahtumien ja koulutuksen järjestämiseen. Kauppakamarin koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksien ohella esimerkiksi Espoon kaupunki järjestää Bisnestreffit-BisnesDates-tilaisuuksia.

A GRIDISSÄ TOIMII YRITYSKIIHDYTÄMÖ Aalto Start-Up Center sekä useita startup-yrityksiä ja yhteisöjä, esimerkiksi Reaktor Space Lab ja Euroopan avaruusjärjestö ESA.

- KASVUYRITYKSET JA KANSAINVÄLISET toimijat tuovat taloon omanlaisensa pöhinän.

■ **MATTI REMES**

Työvoiman puute rajoittaa espoolaisten yritysten kasvua

Kauppakamari ei vain tarjoa hyödyllistä palveluita jäsenilleen, vaan myös vaikuttaa aktiivisesti Espoon ja lähikuntien elinkeinopolitiikkaan.

Yksi ajankohtaisimmista teemoista ovat liikenneyhteydet, sillä Länsimetron jatke ja pikaraitiotielinja Raide-Jokeri luovat uusia elinkeinokeskittymiä.

- Työvoiman liikkuminen on järjestettävä mahdollisimman sujuvaksi. Samalla tarvitaan asuntopolitiikkaa, joka helpottaa uusien ihmisten asettumista kaupunkiin, sanoo johtaja Saija Äikäs.

Toinen keskeinen vaikuttamisalue on koulutus, sillä osaavan työvoiman saatavuus uhkaa rajoittaa yritysten kasvua.

- Työvoimaa on kyllä saatavilla, mutta se ei ole sellaista, jota yritykset tarvitsevat. Siksi koulutusta on uudistettava vastaamaan yritysten tarpeita. Myös maahanmuuttajien työllistymistä on edistettävä.

Kauppakamari tekee työvoima- ja koulutusasioissa yhteistyötä Espoon kaupungin elinkeinoyksikön, alueen oppilaitosten, YritysEspoon sekä Uudenmaan TE-toimiston kanssa, kertoo johtaja Saija Äikäs.

KOLUMNI

When the going gets tough...

IT IS NOT EASY to be a business leader today. In addition to running your business, you have to pay attention to a number of non-business issues such as geopolitical risk, natural disasters, technological breakthroughs, **Donald Trump** tweets and Brexit uncertainties. The question is: how to succeed in the modern age of radical uncertainty?

THE TRADITIONAL METHOD IN Finland is to rely on perseverance and *sisu*. Whatever comes, we will deal with it. This approach always reminds me of the old Billy Ocean song: "When the going gets tough, the tough get going".

THERE IS NOTHING WRONG with *sisu* and perseverance but why wait until the going gets tough? Why not prepare for surprises and shocks in advance?

IN SEPTEMBER 2017 NORDIC West Office embarked on a nine-month-long scenarios journey with 16 companies. We travelled to Asia, North America, the UK and Germany. We met fascinating experts and looked at megatrends, politics and technology. Our mission was simple: to prepare for all eventualities.

AS A RESULT OF the process we created four scenarios: Belt and Road which lengthens China's march and examines how far it will take us; War-War picks

up on how patriotism, populism and protectionism unify and divide within borders; Cyberworld imagines what technology can do for us on a global level; Downshift focuses on the interplay of the new economy and changing values under conditions of lower growth but higher hopes.

AS A PART OF the scenarios analysis, we were able to identify paths that could lead to the breakup of the EU, the political and economic collapse of China, or a tactical nuclear strike by North Korea. Conversely, there are also plausible paths leading to a breakthrough in quantum computing as well as market driven solutions for climate change mitigation. All within the next three to eight years.

THE FOUR SCENARIOS CAN then be approached from the vantage points of different trends, phenomena and geographies. The scenarios allow you and your company to question your assumptions, stress-test your strategies as well as prepare for future shocks and opportunities.

LOUIS PASTEUR, THE FRENCH biologist and chemist, had a favourite saying: "Fortune favours the prepared mind." The best way to develop a prepared mind is to use scenarios.

■ RISTO E. J. PENTTILÄ, CEO

Risto E.J. Penttilä is the CEO and founder of Nordic West Office.

Maksuttomat tilaisuudet

1.10.2018

Kuinka kehität yrityksesi digitaalisia palveluita: Startup yhteistyö?

Kuvalla ☼ merkityt tilaisuudet ovat tarkoitettu vain kauppakamarin jäsenille. Muissa tilaisuuksissamme jäsenet ovat ilmoittautuessa etusijalla. Kaikki tilaisuudet löytyvät verkosta osoitteesta kauppakamari.fi/tapahtumat.html

Aika: maanantaina 1.10.2018 klo 8:30-11:30

Paikka: Kauppakamarin koulutustilat
Kalevankatu 12, 2. krs, 00100 Helsinki

Paljon puhutaan yritysten digitaalisten palveluiden kehittämisestä. Paljon käytetään tuttua jargonia. Mutta miten tekeminen organisoidaan käytännössä, millaisia haasteita yrityksissä on ja mitä osaamista tarvitaan? Miten muut yritykset ovat tehneet sen?

Aiheesta järjestetään sarja tilaisuuksia, joissa käydään läpi digitaalisten palveluiden kehittämistä eri näkökulmista konkreettisten yritysesimerkkien kautta.

28.9.2018

Vientikaupan rahoitus – kasvukiertue

Kauppakamarit järjestävät yhdessä Finnveran, pankkien ja luottovakuuttajien kanssa kiertueen, jossa käydään läpi vientikaupan rahoittamista.

28.9.2018

Kauppakamarin ja OP:n Finanssilounas

Suosittu Finanssilounas järjestetään jälleen yhteistyössä OP Ryhmän kanssa Vantaalla. Pääpuhujina pääjohtaja Timo Ritakallio sekä pääekonomisti Reijo Heiskanen OP Ryhmästä. Tervetuloa!

2.10.2018

Espoon Syystreffit

Tule poimimaan perinteisiltä Syystreffeilta ideoita, näkökulmia ja kokemuksia sekä oppimaan muilta, tapaamaan tuttuja ja solmimaan uusia tuttavuuksia.

2.10.2018

☼ Jäsentapaaminen

Tule kuuntelemaan lyhyitä puheenvuoroja ajankohtaisista aiheista ja verkostoitumaan muiden jäsenten kanssa. Tilaisuus on tarkoitettu ensisijaisesti uusille jäsenille.

3.10.2018

Mentorointia pk-yritysten kansainvälistymiseen ja kasvuun

KATSO KAIKKI
MAKSUTTOMAT
TILAIUUDET

kauppakamari.fi/tapahtumat

16.10.2018

Verotarkastus ja siihen valmistautuminen

26.10.2018

Investointien rahoituksen nykytrendit

30.10.2018

Keski-Uudenmaan Elinkeinopäivä

2.11.2018

Johdetaan yhdessä -kirjan julkistustilaisuus

Johdetaan yhdessä – Hypeä vai työpaikan todellisuutta? käsittelee johtajien ja henkilöstön välistä yhteiseloa työpaikoilla.

9.11.2018

Finanssiaamiainen

12.11.2018

Kuinka kehität yrityksesi digitaalisia palveluita: liiketoimintasuunnitelma

13.11.2018

☼ Syyskokous 13.11.2018

23.11.2018

Vantaan elinkeinopäivä

4.12.2018

☼ Jäsentapaaminen

KAUPPAKAMARI | KLUBI

Verkoston vipuvoimaa

**Sillä on
väliä kenet
tunnet – ja
kuka tuntee
sinut.**

Verkostoituminen yli toimialarajojen

Kauppakamarin Klubissa et ole yksin. Klubin jäsenenä on kollegoitasi eri toimialoilta. Klubitapaamisissa käytte luottamuksellisia keskusteluja jäsenien kesken ja verkostoidutte ihmisten kanssa, joita ette muuten tapaisi.

Mitä Klubissa tapahtuu ei jää Klubiin

Saat uusia näkökulmia työelämään ja johtamiseen. Et ole yksin pulmien ilmetessä, vaan saat käytännön vinkkejä asioiden hoitamiseen kollegoiltasi.

Klubijäsenyys seuraa sinua urallasi ja tulevaisuudessa sillä on väliä kuka tuntee sinut.

Lue lisää Klubeista ja ilmoittaudu mukaan

www.kauppakamarinklubit.fi